
ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN – POLONIA

VOL. LXXII

SECTIO F

2017

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

ANETA ADAMSKA

*Obchody 700-lecia Lublina na UMCS**

Celebration of the 700th Anniversary of Lublin at UMCS

W tym roku świętujemy niezwykle ważny i piękny jubileusz 700-lecia Lublina. To szczególnie czas w dziejach miasta, inspirujemy się bowiem dziedzictwem i umacniamy poczucie dumy z Lublina, uczestniczymy w wydarzeniach naukowych i artystycznych, odwiedzamy instytucje kulturalne i badawcze, a tym samym poznajemy historię grodu nad Bystrzycą. Akademyka Lublina jest tą cechą, która wyróżnia go spośród innych polskich miast, a Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie – jako największa uczelnia publiczna we wschodniej Polsce – ma w tym kontekście do spełnienia szczególnie ważną rolę.

Przeżywając wspólnie ten niezwykle rok z życia miasta, pracownicy naszej Uczelni aktywnie włączyli się w obchody 700-lecia nadania praw miejskich Lublinowi. Nadzór merytoryczny nad programem obchodów, koordynację przygotowania badań i opracowań dotyczących historii Lublina, programów, projektów i wydarzeń w obszarze naukowym sprawuje Rada Naukowa Obchodów 700-lecia Miasta Lublin. Skupia ona wybitnych przedstawicieli lubelskiego środowiska naukowego, w szczególności historyków i politologów, a przewodniczy jej prof. dr hab. Marian Harasimiuk, były Rektor Uczelni. Z ramienia UMCS w Radzie Naukowej zasiadają: dr hab. Jan Adamowski, prof. nadzw., prof. dr hab. Maciej Bałtowski, prof. dr hab. Jerzy Bartmiński, dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. nadzw., prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, prof. dr hab. Monika Adamczyk-Garbowska, prof. dr hab. Jan Hudzik, prof. dr hab. Grzegorz Janusz, prof. dr hab. Andrzej Kokowski, dr hab. Robert Litwiński, prof. nadzw., prof. dr hab. Jan Pomorski, prof. dr hab. Anna Przy-

* Tekst został przekazany do druku 12 grudnia 2017 r.

borowska-Klimeczak, prof. dr hab. Ryszard Szczygieł, prof. dr hab. Wojciech Witkowski, dr hab. Jerzy Żywicki.

Mówiąc o zaangażowaniu pracowników Wydziału Humanistycznego UMCS w obchody wielkiego jubileuszu miasta, należy przypomnieć konferencję zatytułowaną „Aleksander Gardawski – badacz nie tylko początków Lublina”, która odbyła się w grudniu 2014 r. Było to pierwsze wydarzenie naukowe i kulturalne zaplanowane w ramach obchodów jubileuszu 700-lecia miasta, zorganizowane przez Prezydenta Miasta Lublin i Instytut Archeologii UMCS. Celem było przypomnienie społeczności Lublina postaci wybitnego archeologa i badacza ponadregionalnego o zainteresowaniach naukowych obejmujących m.in. problematykę epok neolitu, brązu i wczesnego średniowiecza, odsłaniającego także tajemnice początków Lublina. W spotkaniu i dyskusji wzięli udział naukowcy z Polskiej Akademii Nauk, ośrodków uniwersyteckich i muzealnych z Warszawy, Krakowa, Łodzi, Poznania, Wrocławia, Rzeszowa i Lublina oraz przedstawiciele instytucji publicznych i mieszkańcy Lublina.

Inaugurację obchodów w roku wielkiego jubileuszu rozpoczęła międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Lublin – początki kariery miasta do XVI wieku”, zorganizowana przez Instytut Archeologii UMCS i Urząd Miasta Lublin. W dniach 19–20 stycznia 2017 r. w Teatrze Starym o historii Lublina opowiadali archeologowie i historycy z polskich ośrodków naukowych, a także z Niemiec, Węgier i Rosji. Głównym tematem wydarzenia były zagadnienia związane z przyczynami lokalizacji Lublina nad Bystrzycą oraz przygotowaniem miasta do pełnienia roli ważnego ośrodka polityczno-gospodarczo-kulturowego. Spotkanie uroczyste otworzył Prezydent Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk, zaś wykład inauguracyjny pt. „Lublin naukowy” wygłosił prof. dr hab. Marian Harasimiuk. W tematykę konferencji wprowadził słuchaczy prof. dr hab. Andrzej Kokowski (UMCS). Swoje wystąpienia mieli również inni naukowcy z naszej Uczelni, m.in.: prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, dr hab. Marek Florek, prof. dr hab. Ryszard Szczygieł, dr Tomasz Dzieńkowski. Drugiego dnia konferencji odbył się „Blok europejski”, podczas którego panelistami byli zagraniczni historycy. Wydarzeniu towarzyszyły m.in. pokazy historyczne, w tym militariów pochodzących z okresu narodzin miasta.

W dniach 21–22 czerwca 2017 r. na Zamku Lubelskim Zakład Kultury i Historii Żydów Instytutu Kulturoznawstwa UMCS, Pracownia Literatury Polsko-Żydowskiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz Miasto Lublin zorganizowali konferencję naukową pt. „Żydzi w historii i kulturze Lublina – przeszłość, pamięć, teraźniejszość”. Konferencja miała wymiar interdyscyplinarny – jej program uwzględniał takie obszary badań, jak: historia, prasoznawstwo, literatura czy historia sztuki, a adresatem wydarzenia byli mieszkańcy Lublina oraz turyści z Polski i zagranicy zainteresowani tematyką żydowską.

Pracownicy Wydziału Humanistycznego UMCS brali udział też w cyklu wykładów „Lublin. 700 lat dziejów miasta”. Serię rozpoczęto 19 listopada 2015 r.,

a była ona kontynuowana do 6 kwietnia 2017 r. W jej ramach odbyły się następujące prelekcje: „Lokacja Lublina na prawie magdeburskim i jego dzieje w XIV i XV wieku” (prof. dr hab. Ryszard Szczygieł), „Lublin jurydyk i Trybunału Koronnego” (prof. dr hab. Henryk Gmiterek), „W Księstwie Warszawskim i w Królestwie Polskim 1809–1830” (prof. dr hab. Wiesław Śladkowski), „Rola Lublina w dziele odzyskania niepodległości 1914–1918” (prof. dr hab. Jan Lewandowski), „W latach międzywojennych 1918–1939” (prof. dr hab. Zbigniew Zaporowski), „W okresie okupacji niemieckiej 1939–1944” (dr Janusz Kłapeć) oraz „W czasach PRL” (prof. dr hab. Janusz Wrona).

Instytut Archeologii UMCS wraz z Muzeum Lubelskim w dniach 20–21 kwietnia 2017 r. zorganizowali konferencję pn. „Badania archeologiczne w Polsce środkowowschodniej, zachodniej Białorusi i Ukrainie w roku 2016”. Wydarzenie także odbyło się w ramach obchodów 700-lecia Miasta.

Archiwum Państwowe w Lublinie oraz Urząd Miasta Lublin w dniach 25–26 maja 2017 r. zorganizowali konferencję naukową „Lublin w kulturze – kultura w Lublinie. Dziedzictwo kulturowe miasta od średniowiecza do współczesności”. To dwudniowe spotkanie badaczy z różnych środowisk było drugą z cyklu konferencji naukowych zaplanowanych w jubileuszowym roku (w styczniu odbyła się wspomniana wyżej konferencja „Lublin – początki kariery miasta do XVI wieku”). Z ramienia UMCS w konferencji uczestniczyli z referatami: dr hab. Krzysztof Latawiec, prof. nadzw. – „Rosyjskie inicjatywy społeczno-kulturalne w Lublinie w latach 1865–1915”, prof. dr hab. Jan Lewandowski – „Warunki życia kulturalnego w Lublinie w latach okupacji austriackiej (1915–1918)”, dr Agnieszka Kościuk-Jarosz – „Karnawał w dawnym Lublinie w relacjach prasowych”, dr Grażyna Piechota – „Książka szkolna w repertuarze wydawniczym drukarni lubelskich w okresie staropolskim”, dr hab. Anna Dymmel „Książka w Lublinie w XIX wieku”, dr hab. Antoni Krawczyk, prof. nadzw. UMCS – „Działalność kulturalna Lubelskiego Oddziału Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych”, dr hab. Alicja Matczuk, dr hab. Artur Znajomski – „Kultura bibliograficzna lubelskiego środowiska naukowego”, dr Grzegorz Kondrasiuk – „Lubelska alternatywa teatralna – od eksperymentu do dziedzictwa”, dr Jarosław Cymerman – „Więcej niż portret miasta – *Poemat o mieście Lublinie Józefa Czechowicza*”, dr Tomasz Lawenda – „Kruki, jaszczurki, cynocefale. Symbolika chrześcijańska w pierwszym polskojęzycznym druku lubelskim: *Słonecznik albo porównanie woli ludzkiej z wolą boską*”, dr Anna Nowicka-Struska – „Teksty za murem. Piśmiennictwo w lubelskich klasztorach karmelitańskich (XVII–XVIII wiek)”, dr hab. Wiesław Bondyra – „Lublin w czasach sądów trybunalskich w XVIII w.”, prof. dr hab. Henryk Gmiterek – „Dysputy wyznaniowe w Lublinie na przełomie XVI i XVII wieku”, dr Paweł Jusiak – „Obraz miasta Lublina w kronikach i pamiątkach z XVI i XVII wieku”, dr Dagmara Kociuba – „Rola wód powierzchniowych w rozwoju Lublina”, „Kształtowanie się krajobrazu kulturowego Lublina na tle

uwarunkowań przyrodniczych, rozwoju przestrzennego i urbanistycznego miasta”, dr hab. Katarzyna Smyk, prof. nadzw. – „Niematerialne dziedzictwo kulturowe Lublina w myśl Konwencji UNESCO z 2003 roku”, prof. dr hab. Ryszard Szczygieł – „Znaczenie lokacji miasta w dziejach Lublina”.

Warto dodać, że dr hab. Mirosław Szumiło z Zakładu Historii Społecznej XX wieku, z wystąpieniem „Lublin w historii współczesnej Polski i Europy”, uczestniczył w konferencji „Lublin – 700 lat chrześcijańskiej kultury”, która odbyła się 12 czerwca 2017 r. na Zamku Lubelskim.

13 czerwca 2017 r. Zakład Kultury Polskiej Instytutu Kulturoznawstwa UMCS wspólnie z Muzeum Lubelskim, Polskim Towarzystwem Ludoznawczym oraz Wydziałem Humanistycznym UMCS zorganizowali sesję naukową „Święty Antoni. Patron Lublina”. Organizatorom sesji przyświecał szczytny cel, chcieli bowiem nie tylko przybliżyć sylwetkę patrona miasta, uświadomić jego wyjątkowość i wielkość, ale przede wszystkim zainicjować podjęcie działań zmierzających do nadania mocy prawnej wielowiekowej tradycji.

W dniach 26–28 czerwca 2017 r. na Wydziale Humanistycznym UMCS odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „Lublin 1317 – narodziny miasta europejskiego. Lublin 1317 – Die Geburt einer europäischen Stadt. Lublin 1317 – the origins of an European city”. Organizatorzy: Instytut Historii UMCS, Geisteswissenschaftliches Zentrum Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas (GWZO) Leipzig oraz Urząd Miasta Lublin. Naukowym partnerem wydarzenia był Leibniz-Institut für Geschichte und Kultur der östlichen Europa z Lipska, a patronat nad inicjatywą sprawowało Polskie Towarzystwo Historyczne.

Tematyka poruszana podczas wydarzenia obejmowała historyczny i polityczny kontekst nadania praw miejskich Lublinowi. W programie wyróżniono bloki odnoszące się do tradycji samorządów w Europie Środkowej, Południowej i Wschodniej oraz do funkcjonowania prawa magdeburgskiego, czyli tego wzorca uregulowań ustrojowych i prawnych życia miejskiego, który został wykorzystany w Lublinie, w historii miasta, dawnej Polski i Europy Wschodniej. Refleksji historycznej towarzyszyła analiza prawnych aspektów samorządności miejskiej wcześniejszych epok. Poruszono wątki rozwoju sieci miejskiej i przestrzennej organizacji miast powstających w późnym średniowieczu, jak również budowy tożsamości w ramach tych wspólnot. Liczna grupa referentów i różnorodność tematów pozwalają sądzić, że słuchacze mieli okazję zaznajomić się z dynamicznym ujęciem jednego z najistotniejszych procesów w Europie Środkowej i Wschodniej – urbanizacji i wprowadzenia samorządności. Wśród gości, którzy wygłosili referaty, znaleźli się (oprócz uczonych z UMCS) reprezentanci uczelni z Warszawy, Krakowa, Torunia, Wrocławia, ośrodków niemieckich (Lipsk, Paderborn, Kilonia, Frankfurt nad Menem) i chorwackich (Zadar).

Środowiska akademickie Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II przyłączyły się do uroczystości

rocznicowych i uczciły jubileusz 700-lecia Lublina, organizując ogólnopolską konferencję naukową poświęconą sztuce Lublina od czasów średniowiecza do współczesności, która odbyła się w dniach 26–27 października 2017 r. Referaty wygłosili na niej m.in.: dr hab. Adam Kopciowski – „Źródła jidysz w badaniach nad sztuką lubelskich Żydów”, mgr Izabela Pastuszko – „Późny modernizm w urbanistyce i architekturze Lublina”.

„700 najciekawszych miejsc w Lublinie” to także jedna z uniwersyteckich inicjatyw celebrujących rocznicę 700-lecia lokacji Lublina. Celem projektu było ułożenie listy 700 najciekawszych miejsc w Lublinie przez miłośników miasta. Zebrany materiał posłuży do wydania pierwszego i jedyne w swoim rodzaju przewodnika zestawionego przez mieszkańców, studentów i turystów. Z ramienia Wydziału Humanistycznego UMCS opiekunami projektu są dr hab. Ireneusz Łuć, dr hab. Dariusz Szewczuk, dr Monika Naporę i dr Tomisław Giergiel.

Nakładem Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie oraz Towarzystwa Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego ukazała się książka *Lublin. 700 lat dziejów miasta*. Jej promocja miała miejsce 26 października 2017 r. w salach WBP. Publikacja zawiera teksty wykładów, które prezentowano w czasie cyklicznych spotkań w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w latach 2015–2017, przygotowanych z okazji jubileuszu 700-lecia miasta. Opracowanie zredagowali dr Grzegorz Figiel, prof. Ryszard Szczygieł i prof. Wiesław Śładkowski. W książce są m.in. następujące artykuły: prof. Janusza Wrony *W czasach PRL*, prof. Henryka Gmiterka *Lublin jurydyk i Trybunału Koronnego*.

Z kolei siłami pracowników Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS, wspieranych przez kilka osób spoza jednostki, przygotowywana jest dwutomowa monografia Lublina. Za część przyrodniczą odpowiedzialny jest dr hab. Wojciech Zgłobicki, prof. UMCS, zaś za część społeczno-gospodarczą – dr hab. Wojciech Janicki.

Dzisiejszy Lublin nie byłby w tym miejscu, gdyby nie działalność władz samorządowych. Samorząd to nie tylko administrowanie miastem, dostarczanie usług, ale przede wszystkim ludzie, którzy mają pomysł na rozwój miasta i kształtowanie jego specyfiki, tożsamości, kierunków rozwoju. Pochylając się nad długą historią naszego miasta, Wydział Politologii i Wydział Humanistyczny UMCS we współpracy z Prezydentem Miasta Lublin w dniach 10–11 października 2017 r. w Trybunale Koronnym w Lublinie zorganizowali konferencję pt. „Samorządowe tradycje siedemsetletniego Lublina”, podczas której dyskutowano na temat doświadczeń kształtowania i funkcjonowania samorządu Lublina w 700-lecie nadania praw miejskich.

Ważnym punktem w trakcie konferencji była debata zatytułowana „Sukcesy i porażki samorządowego Lublina – samorząd w ocenie Prezydentów Miasta i Przewodniczących Rady Miasta Lublin”, przeprowadzona pod przewodnictwem

Rektora UMCS. Udział w niej wzięli byli prezydenci miasta oraz Przewodniczący Rady Miasta Lublin po 1990 r. Konferencja była znakomitą okazją do wysłuchania różnorodnych prelekcji i dyskusji panelowych. W pierwszym dniu obrad wystąpienia koncentrowały się na początkach kształtowania samorządu miejskiego w Lublinie, przez ustawę o miastach królewskich, okres zaborów i międzywojnia, po czasy Miejskiej Rady Narodowej. Zebrani usłyszeli także od naukowców o rozwoju przestrzennym Lublina w XIX i XX w. oraz o mieszkańcach miasta na przestrzeni lat.

Z kolei 11 października, w drugim dniu konferencji, przedmiotem wystąpień i dyskusji był współczesny samorząd miasta, sprawy jego ustroju, jednostek pomocniczych oraz wyzwania związane z rozwojem aglomeracyjnym. Poruszona została również kwestia partycypacji mieszkańców i polityki zagranicznej miasta oraz rola kultury i sportu w rozwoju Lublina. Nie zabrakło tematu związanego z akademickością – wszak miasto ma znaczne tradycje naukowe i dużą społeczność akademicką.

Zakład Komunikacji Społecznej Wydziału Politologii UMCS wraz z Polskim Radiem Lublin SA oraz Urzędem Miasta Lublin w dniach 12–14 września 2017 r. byli organizatorami międzynarodowej konferencji pod hasłem „Radio Relations”, która odbyła się pod szyldem Sekcji Badań Radia ECREA (European Communication Research and Education Association). Konferencja wpisała się w cykl wydarzeń uświetniających jubileusz 700-lecia naszego Miasta.

„Lublin inspiruje kobiety – kobiety inspirują Lublin” to wydarzenie dedykowane mieszkankom Lublina, które odbyło się 30 września 2017 r. w Centrum Kultury w Lublinie. Inicjatorem i organizatorem przedsięwzięcia był Prezydent Miasta Lublin przy współpracy z Forum Kobiet Lublina. Była to jedna z inicjatyw realizowanych w ramach obchodów Jubileuszu 700-lecia nadania praw miejskich Lublinowi, ukierunkowana na zaprezentowanie aktywności kobiet związanych z Lublinem w ujęciu historycznym i współczesnym. Spotkanie rozpoczęło się prezentacją reportażu multimedialnego o kobietach, które zmieniały oblicze dawnego Lublina. W debacie pt. „Inspirujące Kobiety Lublina” – moderowanej przez prof. dr hab. Iwonę Hofman, Dziekan Wydziału Politologii UMCS – dotyczącej współczesnej kobiety, uczestniczyły ekspertki działające w różnych obszarach życia, których osiągnięcia budzą podziw i ogromny szacunek.

W obchody jubileuszu miasta włączyli się także pracownicy Wydziału Ekonomicznego UMCS. Jedną z inicjatyw była Konferencja Katedr Finansów zorganizowana w dniach 18–20 września 2017 r. Była to największa konferencja specjalistów ze wszystkich ośrodków naukowych w Polsce zajmujących się problematyką finansów. Każdego roku jest organizowana przez inny ośrodek naukowy w Polsce i w 2017 r. ten zaszczyt przypadł Wydziałowi Ekonomicznemu UMCS.

W ramach obchodów Wielkiego Jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin w dniach 22–23 września 2017 r. w Lubelskim Centrum Konferencyjnym odbyła się kolejna z cyklu konferencja naukowa pod hasłem „Lublin w gospodarce Polski i Europy

– przeszłość, teraźniejszość, przyszłość”. Promowanie wizerunku gospodarczego miasta, tworzenie forum dla wymiany poglądów, doświadczeń oraz koncepcji na temat uwarunkowań rozwoju przedsiębiorczości w Lublinie między naukowcami, przedsiębiorcami i przedstawicielami samorządu, upowszechnianie wiedzy o rozwoju gospodarczym Lublina wśród jego mieszkańców, ukazanie Lublina jako miasta atrakcyjnego dla inwestorów, stworzenie możliwości nawiązania kontaktów biznesowych korzystnych dla miasta i lubelskich przedsiębiorców – to cele, jakie przyświecały organizatorom wydarzenia.

Pierwszego dnia, w trakcie sesji plenarnej, zostały przeanalizowane trzy tematy związane z przeszłością, teraźniejszością i przyszłością Lublina: „Między stagnacją a rozwojem – gospodarka Lublina od XIV w. do XX w.” – prof. Grzegorz Jawor (UMCS w Lublinie), „Przedsiębiorczość, rozwój regionalny, miasto – we współczesnej gospodarce” – prof. Tomasz Mickiewicz (Aston University, Birmingham), „Lublin w XXI w. – transformacja i nowe otwarcie” – dr Krzysztof Żuk (Prezydent Miasta Lublin), dr Mariusz Sagan (UM Lublin, SGH w Warszawie). Drugiego dnia konferencji uczestnicy skupili się na obecnej i przyszłej sytuacji Lublina. Panel I „Czynniki i uwarunkowania współczesnego rozwoju gospodarczego” poprowadził prof. Maciej Bałtowski (UMCS w Lublinie), Panel II „Lublin 2030 – europejska metropolia?” – dr Mariusz Sagan (UM Lublin, SGH w Warszawie). W konferencji wzięły udział osoby związane z Lublinem, zajmujące ważne stanowiska w biznesie i nauce zarówno w kraju, jak i za granicą.

W dniach 22–24 listopada 2017 r. Wydział Filozofii i Socjologii UMCS, włączając się w obchody jubileuszu miasta, został partnerem konferencji pt. „Praca w procesie zdrowienia osób po kryzysach psychicznych”. Konferencja była poświęcona tematyce pracy i zatrudnienia osób doświadczających trudności związanych ze zdrowiem psychicznym. Podczas wydarzenia, w gronie ekspertów, profesjonalistów oraz samych osób zainteresowanych i ich rodzin, poruszono wiele tematów. Dyskutowano m.in. nad takimi zagadnieniami, jak: praca jako jeden z elementów zintegrowanego podejścia do leczenia i aktywizacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi czy praca jako cel i środek w procesie zdrowienia, obowiązki pracownika i pracodawcy. Organizatorem konferencji było Miasto Lublin we współpracy z Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Wydział Prawa i Administracji UMCS wraz z Warsztatami Kultury zorganizowali z kolei konferencję poświęconą historii władz, administracji i wymiarowi sprawiedliwości Miasta Lublin. Odbyła się 7 grudnia 2017 r. na Zamku Lubelskim. Wystąpienia prelegentów koncentrowały się wokół tematów: „Znaczenie Lublina jako ośrodka administracji w czasach współczesnych” (prof. dr hab. Stanisław Michałowski), „Lublin jako siedziba władz administracyjnych pod zaborem” (dr hab. Grzegorz Smyk, prof. nadzw.), „Lublin jako centrum administracji i sądownictwa w I Rzeczypospolitej” (prof. dr hab. Ryszard Szczygieł), „Miejsca i znaki władzy państwowej w dziejach Lublina” (dr hab. Jerzy Żywicki),

„Znaczenie Trybunału Koronnego dla rozwoju Lublina w XVIII wieku” (dr hab. Waldemar Bednaruk, prof. KUL), „Zabytki, obyczaje i tradycje Trybunału Koronnego w Lublinie” (dr hab. Krzysztof Gombin), „Sądownictwo lubelskie w okresie międzywojennym” (dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. nadzw.).

Od dłuższego czasu Lublin buduje swoją tożsamość poprzez kulturę i sztukę. W innych zakątkach Polski stolica naszego województwa jest postrzegana jako miasto, które „kulturą stoi”. Niewątpliwą zaletą i wizytówką Lublina jest właśnie unikalna wielokulturowość – do tej wartości często nawiązują współcześni lubelscy twórcy, dlatego tym cenniejsza jest możliwość poznania jej korzeni. Na przestrzeni siedmiu wieków zostało bowiem zbudowane dziedzictwo, którym możemy się dziś szczycić. Również pod kątem właśnie tej specyfiki miasta nasza Uczelnia aktywnie włączyła się w obchody jubileuszu Lublina. W tym kontekście warto wspomnieć o Festiwalu Chórów Miast Partnerskich Lublina – inicjatywie wywodzącej się ze środowiska akademickiego. Organizowany po raz trzeci Festiwal Chórów promował kulturalny potencjał miast partnerskich Lublina, a tym samym idealnie wpisał się w obchody tego ważnego jubileuszu. Inicjatorką Festiwalu jest prof. dr hab. Urszula Bobryk, Prorektor ds. Studenckich UMCS oraz dyrygentka i kierownik artystyczny Chóru Akademickiego im. Jadwigi Czerwińskiej. III Festiwal Chórów Miast Partnerskich Lublina, który odbył się w dniach 12–13 maja 2017 r., zakończył się owocami na stojąco. Ideą przyświecającą jego powstaniu była wymiana doświadczeń muzyków z różnych państw oraz promocja polskiej muzyki chóralnej poza granicami kraju.

Pierwszego dnia Festiwalu w Trybunale Koronnym odbyła się prezentacja chórów w repertuarze narodowym. Punktem kulminacyjnym był jednak koncert w Filharmonii Lubelskiej. Zagraniczni goście wraz z Chórem Akademickim UMCS, Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii im. H. Wieniawskiego w Lublinie oraz solistami – Małgorzatą Rodek i Jarosławem Brękiem, pod batutą prof. Urszuli Bobryk wykonali przepiękne oratorium *Exegi Monumentum* Romualda Twardowskiego. Warto podkreślić, że kompozytor zaszczylił wydarzenie swoją obecnością.

W kontekście aktywności kulturalno-artystycznej studentów UMCS należy zauważyć, że jej bijącym sercem jest Akademickie Centrum Kultury „Chatka Żaka” – instytucja z blisko 53-letnią tradycją, w której studenci mogą realizować swoje kulturalne pasje i aspiracje. ACK UMCS „Chatka Żaka” również aktywnie włączyła się w obchody 700-lecia nadania praw miejskich Lublinowi. W jej murach, z okazji pięknego jubileuszu, odbyły się liczne koncerty, festiwale, wystawy i prelekcje, skupiające mnóstwo pasjonatów życia kulturalnego nie tylko z Uczelni, ale i całego Miasta. Wymienię tutaj m.in.: Festiwal Wiosna Gospel (16–19.03.2017), Plakaton 2017 – najlepszy plakat kulturalny w Lublinie w 2016 roku (17–28.03.2017), VI Lubelski Festiwal Piosenki Autorskiej i Poetyckiej im. Jacka Kaczmarskiego „Metamorfozy Sentymentalne” (31.03.–02.04.2017), VI Festiwal Wschody (07–09.04.2017), XIII Studencki Ogólnopolski Festiwal Teatralny

„Kontestacje” (20–23.04.2017), X Lubelskie Dni Fotografii (08–14.05.2017), Lubelskie Dni Modernizmu (19–21.05.2017), Kabaretowy Uniwerek – cykl warsztatów (02.–06.2017), Chatkę Blues Festiwal 2017 (06–07.10.2017), XXXI Festiwal Piosenki Studenckiej i Turystycznej Bakcynalia 2017 (27–29.10.2017), w tym konkurs fotograficzny „700 lat Lublina”, XXVII Festiwal Mikołajki Folkowe (07–10.12.2017) czy Pejzaż w akwareli – cykl międzynarodowych warsztatów malarstwa akwarelowego (20.02.–31.12.2017).

Orkiestra św. Mikołaja, działająca w ACK UMCS „Chatka Żaka”, współorganizowała też roczny projekt pn. „Laboratorium obrzędu miejskiego”, w ramach którego odbyły się następujące wydarzenia: Wszystkie kolędy świata (18.01.2017, Trybunał Koronny), Ludzie malujcie pisanki! Wielkie lubelskie malowanie pisanek (07.04.2017, „Chatka Żaka”), Miastowa Sobótka (23.06.2017, Most Kultury), Wspólne miejskie śpiewanie – popularne pieśni patriotyczne (11.11.2017, Ratusz), Koncert w ramach Międzynarodowego Kongresu Ekumenicznego (30.10.2017, KUL), Lublin – Miasto Zgody Religijnej 2017 (Teatr Muzyczny), Koncert w ramach III Kongresu Dydaktyki Polonistycznej (25.11.2017, CSK).

„Laboratorium obrzędu miejskiego” miało za zadanie wykorzystać sprawdzone przez wieki działania i formy wyrazu artystycznego na gruncie miejskim, a także zaszczepić wśród odbiorców zainteresowanie kulturą tradycyjną. To projekt przygotowany specjalnie na 700-lecie Lublina przez Orkiestrę św. Mikołaja, ACK UMCS „Chatka Żaka” i Stowarzyszenie Animatorów Ruchu Folkowego.

W dniu inauguracji nowego roku akademickiego, 23 października 2017 r., w ACK „Chatka Żaka” można było wysłuchać koncertu pt. „Dźwięki 700-letniego Lublina”. Widowisko, które stworzył dr Tomasz Momot – adiunkt na Wydziale Artystycznym UMCS oraz wybitny lubelski kompozytor i aranżer – przeniosło publiczność w świat długiej historii dźwięków Lublina. Na scenie wystąpili wyjątkowi, znani na lubelskiej scenie muzycznej, soliści: Natalia Wilk, Łukasz Jemioła oraz Jan Kondrak. Razem z nimi wystąpił także: Chór Akademicki UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej, kwartet smyczkowy Kwartemia Plus oraz Tomasz Momot Orkiestra. Podczas wydarzenia można było usłyszeć utwory skomponowane specjalnie z okazji jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin, a także inne szlagiery polskiej piosenki, jak np. utwór „Już nie zapomnisz mnie”. Teksty do większości kompozycji napisał Jan Kondrak z Lubelskiej Federacji Bardów, zaś aranżacje muzyczne były dziełem dr. Tomasza Momota. W tle koncertu były wyświetlane dopasowane tematycznie animacje – rysunki przygotowane specjalnie z tej okazji przez studentów.

„Zakochani w Lublinie” to z kolei kantata jazzrockowa Tomasza Momota, którą mieszkańcy miasta mogli usłyszeć m.in. 15 sierpnia 2017 r. – w dniu kulminacji obchodów jubileuszu miasta (premiera kantaty odbyła się 28 stycznia 2017 r. w CSK). Utwory zostały przygotowane przez wspomnianego powyżej dr. Momota oraz Jana Kondraka z Lubelskiej Federacji Bardów, który napisał teksty. Podczas koncertu wystąpili: Beata Kozidrak, Krzysztof i Piotr Cugowscy,

Urszula, Natalia Wilk i Lubelska Federacja Bardów, a towarzyszyli im: Tomasz Momot Orkiestra, Orkiestra Trybunału Koronnego, Chór Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej oraz Chór Politechniki Lubelskiej.

W cykl obchodów jubileuszu miasta włączyło się również Muzeum Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, które przygotowało trzy ekspozycje: „Nasze miasto w poezji. 700 lat Lublina” (20.04.2017), „Lublin – inne spojrzenie” (20.09.2017) oraz „Uroki i przejawy wielokulturowości Lublina” (22.11.2017).

Z kolei 24 listopada 2017 r. w Ogrodzie Botanicznym UMCS Rektor Uczelni prof. dr hab. Stanisław Michałowski i Wicemarszałek województwa lubelskiego Grzegorz Kapusta posadzili imiennie sygnowane buki zwyczajne *Fagus sylvatica L.* z okazji 700-lecia miasta. Akcję pod kątem logistycznym przygotowały: dyrektor Ogrodu dr Grażyna Szymczak i dyrektor Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych Justyna Jędruch. Drzewa trafiły do Ogrodu 16 listopada 2017 r., tj. w dniu odbywającej się w Lublinie akcji „700 drzew na 700-lecie Miasta Lublin”. Akcja nawiązująca do jubileuszu 700-lecia Miasta Lublin miała na celu podkreślenie roli i znaczenia drzew w przestrzeni miejskiej, popularyzację lokalnych działań proekologicznych oraz podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska.

Wspominając wielki jubileusz naszego miasta, nie można nie wspomnieć o licznych inicjatywach podejmowanych także przez Biuro Sportu UMCS, które – organizując m.in.: Mistrzostwa Polski Juniorów 14 lat w Pływaniu (marzec), Grand Prix Pucharu Polski w Pływaniu (kwiecień), Akademickie Mistrzostwa Polski w Pływaniu (kwiecień), Główne Mistrzostwa Polski Seniorów w Pływaniu (maj), Półfinał Akademickich Mistrzostw Polski w Piłce Nożnej (maj), Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych 15 lat w Pływaniu (lipiec), Lublin Futsal CUP (sierpień) czy Spartakiadę Prawników Lublin 2017 (wrzesień) – równie aktywnie włączyło się w obchody rocznicy nadania praw miejskich naszemu miastu.

22 listopada 2017 r. w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji UMCS odbyła się uroczystość, podczas której Prezydent Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk wręczył pracownikom naszej Alma Mater Medale 700-lecia Lublina. Tego dnia otrzymali je: prof. Jan Kurek, prof. Zdzisław Łojewski, prof. Piotr Karpuś, prof. Elżbieta Skrzypek, prof. Stanisław Chibowski, prof. Zbigniew Krupa, prof. Krzysztof Stępnik, prof. Alicja Wójcik, prof. Stanisław Grabias, prof. Ryszard Tokarski, prof. Halina Pelc, prof. Janusz Szczodrak, prof. Zdzisław Michalczyk, prof. Wojciech Witkowski, prof. Andrzej Kidyba, prof. Arkadiusz Bereza, prof. Wiesław Perdeus, prof. Barbara Hlibowicka-Węglarz, prof. Anna Sochacka, prof. Halina Wiśniewska, prof. Robert Litwiński, prof. Małgorzata Karwatowska, prof. Zdzisław Bartkowiec, prof. Sabina Guz, prof. Cezary Domański, prof. Zofia Kawczyńska-Butrym, prof. Andrzej Kapusta, prof. Iwona Hofman, prof. Robert Kuśmirowski, prof. Gabriela Rzechowska-Klauza, prof. Marzena Bernatowicz.

Mówiąc o pracownikach UMCS wyróżnionych z okazji jubileuszu miasta, należy dodać, że podczas uroczystej Gali Kultury w dniu 19 kwietnia 2017 r.

w Filharmonii Lubelskiej Prezydent Miasta Lublin uhonorował Medalem 700-lecia Miasta dr. Bogusława Wróblewskiego z Zakładu Dziennikarstwa Wydziału Politologii UMCS, redaktora naczelnego Kwartalnika „Akcent”. 24 kwietnia 2017 r., podczas Tygodnia Dialogu Międzypokoleniowego, dr Piotr Chilimoniuk vel Piotr Selim z Zakładu Pedagogiki Instrumentalnej Wydziału Artystycznego UMCS otrzymał Medal 700-lecia Miasta Lublin jako osoba zasłużona dla dialogu międzypokoleniowego w naszym mieście. W maju 2017 r. podczas Gali „Aktywni z Lublina” Medal 700-lecia – jako wyróżnienie dla osób zaangażowanych na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnościami – otrzymał prof. Janusz Kirenko, Dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS. Na zakończenie III Festiwalu Chórów Miast Partnerskich Lublina (13.05.2017) Prezydent Miasta wręczył także to szczególne wyróżnienie prof. dr hab. Urszuli Bobryk oraz Chórowi Akademickiemu UMCS.

W trakcie wydarzenia pn. „Lublin inspiruje kobiety – kobiety inspirują Lublin” (30.09.2017) Medal 700-lecia Miasta otrzymała m.in. dr hab. Natasza Ziółkowska-Kurczuk, prof. nadzw., reżyserka, scenarzystka i dziennikarka, pracownik naukowy Zakładu Dziennikarstwa Wydziału Politologii UMCS.

Podczas inauguracji roku akademickiego 2017/2018 Medal 700-lecia Lublina od Prezydenta Krzysztofa Żuka otrzymał także sam Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej.

W roku jubileuszu 700-lecia Lublina Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej obchodził także ważną dla społeczności akademickiej 150. rocznicę urodzin Patronki naszej Uczelni. W listopadzie 2017 r. Uczelnia gościła najbliższych członków rodziny Noblistki: jej wnuczkę Héléne Langevin-Joliot oraz wnuka Pierre’a Joliot, którzy w towarzystwie delegacji z Paryża przyjechali do Lublina na zaproszenie naszego Uniwersytetu. 12 listopada 2017 r. w Dworku Kościuszków UMCS (na terenie Ogrodu Botanicznego) odbyło się spotkanie, podczas którego wnuki Marii Curie-Skłodowskiej zostały odznaczone Medalami 700-lecia Lublina przez Prezydenta Miasta Krzysztofa Żuka. To prestiżowe wyróżnienie było pięknym akcentem i uwypukleniem tego, jak ważną postacią dla Lublina i naszego Uniwersytetu jest Maria Curie-Skłodowska. Wybierając noblistkę na patronkę Uczelni, chciano bowiem podkreślić nie tylko jej zasługi dla światowej nauki, ale też zwrócić uwagę na silny związek rodziny Skłodowskich z Lubelszczyzną.

Ponad tysiąc wydarzeń zaplanowały władze miasta z okazji tegorocznego wielkiego jubileuszu. Nie sposób wymienić wszystkie inicjatywy, w które włączyli się pracownicy, studenci i doktoranci naszej Uczelni. Należy jednak jasno zaznaczyć, że społeczność akademicka Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, przez inicjowanie licznych wydarzeń naukowych, kulturalnych, społecznych czy sportowych, miała istotny i trwały wkład w „tworzenie dzieła” obchodów 700-lecia nadania praw miejskich Lublinowi.

